

gé jellemzők ezek is arra, hogy egyes urak minő érveléssel akarnak megoldani a közgyűlés termében gazdasági kérdéseket. Ezek után tessék kisipart fejleszteni, nagyipart teremteni, a külföldi tőkét — igenis urak: a külföldi tőkét — ideédesgetni. Tessék.

Szélmalomharcba hívják Szegedet Erdélyért.

(Saját tudósítónktól.) Az Erdélyi Magyar Közművelődési Egyesület január 22-én Bély Ákos gróf v. b. t. t. elnöklésével gyűlést tartott, amelyen elhatározta, hogy sorompóba szöli a magyar városokat az erdélyi magyarság érdekében. Magyary Mihály lapszerkesztő, az Emke választmányi tagjának indítványára kimondotta a gyűlés, hogy az országgyűlés mindkét házához fölrátot intéz, melyben az állítólagos erdélyi román veszedelemre hívja föl a figyelmét és fölkéri az állami felelős tényezőket, minden eszközzel hassanak oda, hogy Erdélyben a magyarság szupremáciája biztosíttassék a román terjeszkedéssel szemben. Az Emke az alábbi átiratban hívja föl Szegedet hasonló szellemű határozatnak az országgyűlés mindkét házához sürgősen való fölterjesztésére:

Tekintetes Törvényhatóság!

Az Emke igazgatóválasztmányának folyó hó 22-én tartott népes ülése Magyary Mihály lapszerkesztő, az Emke választmányi tagjának indítványára úgy a román, mint a magyar lapok után az utóbbi időben oly gyakran szóvá tett román paktumos tárgyalások kérdésében egyhangulag a következő határozatot hozta:

Az Emke létele és működése alapjául azt vallja, hogy az egységes magyar nemzeti állam jellege fentartassék és minden törvényes eszközzel fejlesztessek s minden eszközzel rajta kell lennie, hogy az ez ellen bárhol jövő támadásokat a magyar társadalom minden erejével megküzdve, tiltakozva még az ellen is, hogy az erdélyi magyarság közjogi és közművelődési birtokállománya csak alku tárgyává tévessék is, tehát a Magyary Mihály lapszerkesztő indítványában említett alkudozásokat magyar állami felelős tényezők részéről képtelenségnek tartja. Ez alapon az igazgató-választmány hasonló állásfoglalásra, illetőleg határozathozatalra kérve őket, fölír a magyar országgyűlés mindkét házához és átír az összes törvényhatóságokhoz és rokonegyesületekhez.

Igazgató-választmányunk ezen határozata alapján tisztelettel kérjük, hogy e megállapodást magáévá téve, a magyar országgyűlés két házához hasonló íkérését, illetve fölrátot sürgősen terjeszteni méltóztassék.

Honfiumi üdvözléssel gróf Bély Ákos v. b. t. t. elnök, Sándor József alelnök-főtáitkár.

Erről a tiszteletreméltó fölbuzdulásról és alaptalan félelemről már tud az újságolvasó közönség. Amennyiben annak Tisza István grófnak a románokkal való tárgyalása adott tápot, legalább is korai. Tisza semmiesetre se fogja megcsorbítani az erdélyi magyarság birtokállományát. A fölrát fölünk akár el is mehet. Végeredményében találkozunk a miniszterelnök intencióival, amelyek hazafiságát és jóhiszeműségét kétségbevonni legalább is nem illik.

Háromnapos városatyai tapasztalataim.

Az egész város közönsége érdekeinek szolgálatában állanak mindazok, kik „a torony alatt” munkálkodnak, akár mint a város fizetett tisztviselői, akár a választópolgárság bizalmából, vagy a fennálló törvények alapján. Közérdekiek az ott folyó tárgyalások és hasznos szolgálatnak minősíthető a lepergő események tárgyilagos megvitatása és bírálata.

Mély sajnálkozás tölt el akkor, midőn a januári közgyűlésről és levonható tanulságairól — lehető röviden — elmélkedni szándékozom. Jól tudom, hogy aligha említhetek újat, hisz évekre terjedő csendes szemlélődés alapján mondhatom: *nem volt itt mindlunk soha se máskép.*

Azt is tudom, hogy nem speciálisan lokális természetűek a bajok. Nem kell megérőtetni emlékező tehetségünket. Csak az ország szívében a „sok torony-alatti” eseményekre gondoljunk.

Am bármint is legyen, nem maradhattak komoly utóhangok nélkül az utolsó napokban a szegedi parlamentben, a szó szoros értelmében „lezajlott” viták.

A város legfontosabb és gyakorlati vonatkozásaiban legmesszebbre ható *műszaki kérdéseket* hozom, — részemről, — előtérbe.

Tóbiás László jeles kartársam a technikus ember megszokott rövidségével, de egyúttal alaposságával aposztrofálta ama heves kirohanást, mely az izzó levegőben egyik nagy mesterünket: *Schulek* Frigyeszt érte.

A város díszére, a lelkek harmóniáját szolgálni hivatott — milliókba kerülő — fogadalmi templom: nagy szakismeret, gyakorlati tudás és művészeti ihletből fakadt terveinek *olcsó vásári portékának* való minősítése általános konsternációt keltett. A jelen levő szakemberek közül egyesek csak abból az okból türték ezt kellő önuralommal, mert sokkal nagyobb szaktekintély és a laikus értelmiség előtt is sokkal ismertebb és közbecsültebb *Schulek* mester neve, sem hogy a féknélküli kritikával szemben az óvason kívül egyéb védelemre is szorult volna.

Kiegészítem e véleményt még azzal, hogy úgy *Foerk* Ernő műépítész, mint a szakemberekből alakult építő- és ellenőrző bizottságok munkáját is egy „előkelő” gesztussal lekicsinyelni, alapos szaktudás és az összes körülmények beható ismerete nélkül s ezt méltatlanul az építészeti kart aposztrofáló súlyos kritikával kísérni — szerény véleményem szerint — nem szabad. Ennek háznát a közügy nem látja. A közönség szimpátiájával nem hiszem, hogy ez találkozzék.

Ottovay István műépítész a műszaki gyakorlat követelményeinek megfelelő világító berendezésekért emelt illetékesen szót. Felszólalása különösen a külső városrészeket és a tanyát képviselő perifériákon jól megérthető, élénk ellenkezést váltott ki. Messzire vezetne, ha a város magvát képező „city” és a küljebb fekvő városrészek fejlesztésének viszonylagos arányosítása, valamint ezeknek a város jövedelmi forrásaihoz mért gazdaságos és minden tárgyilagosan gondolkodó adóalanyt kielégítő programozásáról is ezuttal szólnánk.

A közgyűlés ama határozata, hogy a Dugonics-téren gyöngébb fényerő is jó lesz, — „hiszen a Hóbiárbasa-utcában még petróleumra is alig telik” — bennünket műszaki embereket is kell, hogy kielégítsen.

Ne felejtjük el azonban, hogy nálunk

Szegeden minden műszaki vonatkozású, nem sikerült alkotásért csakis a városi mérnökséget okolják, sőt kiméletlenül pellengérre állítják. Pedig kérdem: hogy várhassunk jót és tökéleteset ott, ahol már a javaslatok megteremtésénél, a tervezéseknél, pályázatok hirdetésénél stb. mindenféle egyéb „közigazgatási” tekintetekre kell figyelemmel lenni — és a különféle bizottságok, tanácskozások, közgyűlési határozatok stb. nagy nehezen a retortákon keresztül szorítva, végül az *anya gyermekét meg nem ismeri, de a korcs-csemetéért nemzedékeken keresztül bűnhődni köteles.* Ottovay műépítész felszólalása helyén való volt. Ne okolja majdan senki a mérnököket, ha a Dugonics-tér világítása, itt Szeged szívében a műszaki és gyakorlati kívánalmakon aluli, szegényes marad.

A külső városrészek sötétségén enyhíteni és ott is világosságot terjeszteni, azt hiszem, a belváros képviselői is elsőrangú követelménynek ismerik s bármennyi vélt antagonizmus ugy ezen, mint minden más jogos kérdésben is kizártnak tekinthető. Hogy ez tényleg így van, ugyancsak a mostani közgyűlés igazolja, amidőn az ártézikut-ki-folyók szaporítása és a vízvezetési csőhálózat kiterjesztése tárgyában kedvező határozatot hozott.

Még egy rendkívül fontos és régi bevett szegedi szokáshoz híven — évek óta vajdó, az egész város polgárságát napi érdekeiben érintő és már eddig sok nyomdafestéket látó műszaki ügy szerepelt a tárgysorozaton: a *központi vásárcsarnok*. Kitételem helyesbítésre szorult. Nem a közszükségletet képező vásárcsarnok *építése*, nem is a vásárcsarnok végleges tervezésének ügye volt szőnyegen (hónapokra (?) terjedő előkészületek kellenek még ehhez, de a huza-vonát ugyancsak nem a mérnökség okozza), hanem az agyon-tárgyalt *Strasser-féle* tervek díjazása.

És itt újból nagy csalódás ért. Az egyedül illetékes műszaki és jogi szakbizottságok (nincs ugyan szerencsém utóbbinak tagja lenni) *bizonyára megfontolással* hozták határozatukat. E határozatot — a hangulatból ítélve — a közgyűlés egyeteme melegegedéssel fogadta. És mindezek után mégis *Szűjártó* Albertnek kétségkívül tiszteletreméltó, a városért történő sáfárkodás intenciójával, — a közgyűlés többségének hangulatát — *mindenféle jogi, műszaki, kereskedelmi és pénzügyi egyöntetű vélekedés ellenére*, — a maga részére megnyernie sikerül.

A három esztendőn át a várossal folytatott állandó tárgyalások közben készült három különféle, részletes s később a helyi feltételeknek folytán hirdetett tervpályázat feltételeinél alapul szolgált — tervezetek díjazásáért egy *önkéntesen* megállapított, ötven százalékkal redukált összegnek fölkinálását Szeged város törvényhatóságához méltónak nem tartom. (A pályázat első díjának nagysága a Strasser-féle munkák honorálásánál számítási alapot nem képezhet, hiszen itt nemcsak vázlat stb. tervek készítéséről, hanem külső és belső munkák, költségek és hosszas tárgyalások, részletes rajzok készítése, a speciálista mérnök által a város és a pályázók részére szolgáltatott ideák stb. stb. díjazásáról van szó.)

Kizártnak tartom, hogy az eddigiek után Strasser kartársam — (kit közelebről ismerni ugyan szerencsém nincsen) az alamizna-díjat elfogadná. — Megengedem azt, hogy egy megindítandó pörnek esélyei bizonytalanok. De itt is figyelmébe ajánlom a város ügyeit szíven hordozó bizottsági tagtársaimnak, hogy erre az 50 százalékra leszorított „üzletre” könnyen ráfizethetünk és ahelyett, hogy a város részére takarékos-

Olcsóságuk, tartósságuk és szépségük révén országhírűvé vált szegedi BUTOROK
első kézből, nagy választékban csakis az
Egyesült Műasztalosok Butorraktárában Szegeden, Tisza-Lajos körut 19. szám alatt
kaphatók, esetleg részletfizetésre